

Sygn. akt II PK 275/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa H.R.

przeciwko S. EC Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 czerwca 2012 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 maja 2011 r., sygn. akt [...]

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 września 2010 r., [...], Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w S. oddalił powództwo H.R. przeciwko "S." EC Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dalej Spółka) o zapłatę kwoty 279.436,22 zł wraz z odsetkami w wysokości 6% w stosunku rocznym od dnia 7 października

2009 r. do dnia zapłaty tytułem rekompensaty pieniężnej przysługującej na podstawie Pakietu Socjalnego w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w okresie ochronnym i nie obciążył powódki kosztami procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka urodziła się 20 maja 1953 r. i od 1 sierpnia 1995 r. była zatrudniona w pozwanej Spółce na różnych stanowiskach biurowych. W Spółce obowiązuje Pakiet Socjalny zawarty w dniu 18 lipca 2001 r., który wszedł w życie w dniu 21 sierpnia 2002 r. Pakiet Socjalny określa w szczególności gwarancje dotyczące dalszego zatrudnienia pracowników świadczących pracę na podstawie umów o pracę zawartych na czas nieokreślony. Zgodnie z art. 4 Pakietu Socjalnego okres gwarancji zatrudnienia był uzależniony od stażu pracy i wynosił odpowiednio 4, 6 albo 8 lat. W art. 4 ust. 3 Pakietu postanowiono natomiast, że w ciągu 5 lat od upływu gwarancji zatrudnienia, Spółka nie może rozwiązać umowy o pracę z pracownikiem, któremu pozostanie 5 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli staż pracy umożliwi temu pracownikowi nabycie prawa do emerytury. Pracownikowi objętemu gwarancją zatrudnienia, z którym rozwiązano stosunek pracy, powinna przysługiwać rekompensata pieniężna w wysokości odpowiadającej iloczynowi liczby miesięcy, jakie pozostały do końca okresu gwarancyjnego oraz miesięcznego wynagrodzenia ustalonego na datę rozwiązania stosunku pracy. Gwarancje zatrudnienia nie obejmowały pracowników, którzy osiągnęli wiek emerytalny i nabyli prawo do emerytury. W Spółce obowiązywał program dobrowolnych odejść z pracy obejmujący pracowników zatrudnionych na czas nieokreślony, którzy w okresie do dnia 31 grudnia 2005 r. wystąpią do pracodawcy z pisemnym wnioskiem o zawarcie porozumienia rozwiązującego stosunek pracy z datą przypadającą najpóźniej na 30 czerwca 2006 r. W dniu wejścia w życie Pakietu Socjalnego (21 sierpnia 2002 r.) powódka legitymowała się 7-letnim zakładowym stażem pracy. Pismem z dnia 12 grudnia 2006 r. powódka zwróciła się do pracodawcy z prośbą o wyrażenie zgody na dobrowolne odejście z pracy i ustalenie warunków rozwiązania stosunku pracy. W piśmie wskazała, iż jest objęta gwarancją zatrudnienia do 20 maja 2013 r., jednakże chce odejść wcześniej z pracy po otrzymaniu rekompensaty finansowej w wysokości, jaka była stosowana dotychczas wobec pracowników przechodzących na świadczenia przedemerytalne w ramach dotychczasowego programu

dobrowolnych odejść. Oświadczeniem z dnia 22 października 2008 r. Spółka rozwiązała z powódką umowę o pracę za wypowiedzeniem, którego okres upłynął w dniu 31 stycznia 2009 r. Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn niedotyczących pracowników, wobec czego powódce wypłacono odprawę pieniężną w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia oraz odprawę pieniężną w związku z przejściem na emeryturę w wysokości 350% podstawy wymiaru. Organ rentowy decyzją z dnia 29 września 2008 r. przyznał powódce prawo do emerytury od dnia 1 września 2008 r. i jednocześnie zawiesił wypłatę tego świadczenia wobec kontynuowania przez nią zatrudnienia w Spółce. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę emerytury od lutego 2009 r. Wysokość emerytury ustalono na kwotę 2.481.41 zł. Po rozwiązaniu stosunku pracy powódka pozwem wniesionym w dniu 10 lutego 2009 r. zażądała od Spółki zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem "pierwszej raty rekompensaty pieniężnej ustalonej na podstawie Pakietu Socjalnego". Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2009 r. uwzględnił powództwo w całości i to rozstrzygnięcie uprawomocniło się w dniu 25 września 2009 r. wskutek oddalenia przez Sąd Okręgowy w S. apelacji złożonej przez Spółkę. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2010 r., II PK 23/10, odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Spółki wniesionej od prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego.

Przy takich ustaleniach Sąd pierwszej instancji przyjął, że prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 kwietnia 2009 r. uwzględniający powództwo H.R. o zapłatę rekompensaty pieniężnej wynikającej z Pakietu Socjalnego wiąże Sąd orzekający w niniejszym procesie. To zaś oznacza, że w rozpoznawanej sprawie Sąd nie może oddalić powództwa z powołaniem się na to, że dochodzone pozwem świadczenie pieniężne jest pozbawione podstawy prawnej. Z uzasadnienia prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego wynika zaś, że przesłanką uwzględnienia poprzedniego powództwa było ustalenie, iż wiekiem emerytalnym, o jakim mowa w Pakiecie Socjalnym, jest powszechny wiek emerytalny wynoszący 60 lat w przypadku kobiet (a ten wiek powódka osiągnie dopiero w 2013 r.). Skoro okres gwarancyjny ustalony według zasad określonych w Pakiecie Socjalnym kończył się w przypadku powódki dopiero w maju 2013 r., to rozwiązanie z nią stosunku pracy w tym okresie przez Spółkę rodziło po stronie

pozwaney obowiązek zapłaty rekompensaty pieniężnej na podstawie art. 4 ust. 4 Pakietu Socjalnego. Sąd pierwszej instancji w rozpoznawanej sprawie dokonał jednak odmiennej oceny postanowień Pakietu Socjalnego, bowiem przyjął, że gwarancja zatrudnienia z art. 4 ust. 3 Pakietu Socjalnego wiązała się z możliwością nabycia prawa do emerytury a dalsze zatrudnienie w Spółce miało umożliwić pracownikom nabycie uprawnień emerytalnych. Zdaniem Sądu Okręgowego, wiek emerytalny, którego osiągnięcie kończyło okres gwarancyjny przewidziany Pakietem, niekoniecznie musiał być powszechnym wiekiem emerytalnym. W grę mógł wchodzić również obniżony wiek uprawniający do emerytury. Ponadto - w ocenie Sądu Okręgowego - prawo powódki do rekompensaty pieniężnej zostało wyłączone przez art. 4 ust. 5 pkt 4 Pakietu Socjalnego, zgodnie z którym gwarancja zatrudnienia nie dotyczyła pracowników, którzy osiągnęli wiek emerytalny i nabyli prawo do emerytury. Tymczasem - jak wynika z decyzji organu rentowego - powódka nabyła prawo do emerytury już z dniem 1 września 2008 r., czyli po ukończeniu 55 lat. Sąd Okręgowy uznał, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy roszczenie powódki należy (w całości) oddalić w oparciu o art. 8 k.p., bowiem są podstawy, aby uznać je za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Według Sądu pierwszej instancji zasądzenie dochodzonej przez powódkę kwoty (279.436,22 zł) "kłóci się z poczuciem sprawiedliwości". Nie bez znaczenia pozostaje w tym wypadku zachowanie powódki poprzedzające rozwiązanie stosunku pracy. To powódka - jako pierwsza - wyrażała wolę rozwiązania stosunku pracy z uwagi na możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, czemu dała wyraz, składając w dniu 12 grudnia 2006 r. u pracodawcy wniosek (prośbę) o objęcie programem dobrowolnych odejść z pracy. Ponadto już we wrześniu 2008 r., a więc w okresie poprzedzającym wypowiedzenie stosunku pracy przez pracodawcę, złożyła w organie rentowym wniosek o emeryturę, który został uwzględniony. Powódka pobiera emeryturę od lutego 2009 r. a to oznacza, że mimo rozwiązania stosunku pracy ze Spółką dysponuje stałym źródłem dochodu. Emerytura powódki, która w lutym 2009 r. wynosiła 2.481,41 zł brutto nie jest niska. Ponadto istotne znaczenie ma również, że powódka już otrzymała od pozwanego pracodawcy kwotę 50.000 zł tytułem rekompensaty za rozwiązanie z nią stosunku pracy w okresie gwarancyjnym, przyznaną jej na mocy

prawomocnego orzeczenia sądu. Mając na uwadze wszystkie te okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie, bo jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, skoro powódka dochodzi roszczeń pieniężnych, których partnerzy społeczni nie zamierzali gwarantować w Pakiecie Socjalnym (celem tego Pakietu było zapewnienie ochrony tylko tym pracownikom, którzy jeszcze nie nabyli prawa do emerytury, wobec czego gwarancja zatrudnienia nie dotyczyła pracowników, którzy już nabyli prawo do takiego świadczenia). Przyjmując za podstawę oddalenia powództwo art. 8 k.p., Sąd Okręgowy podkreślił, że w poprzedniej sprawie prawomocnie zakończonej pomiędzy tymi samymi stronami, nie przeprowadzono oceny zgodności roszczenia powódki z zasadami współżycia społecznego (ani w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, ani w postępowaniu apelacyjnym), gdyż Spółka nie stawiała takiego zarzutu.

Wyrokiem z dnia 18 maja 2011 r., [...], Sąd Apelacyjny - częściowo uwzględniając apelację powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji - zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od pozwanej Spółki na rzecz powódki kwotę 85.000 zł z odsetkami w wysokości 6% w stosunku rocznym od dnia 7 października 2009 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach postępowania w obu instancjach. Sąd Apelacyjny zgodził się z oceną prawną Sądu pierwszej instancji co do tego, że wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 kwietnia 2009 r. ma moc wiążącą w niniejszym postępowaniu. Sąd Apelacyjny jednak przyjął, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej wykładni pojęcia "wiek emerytalny" i w konsekwencji bezpodstawnie uznał, że wystąpiły przesłanki określone w art. 4 ust. 5 pkt 4 Pakietu Socjalnego, wyłączające prawo powódki do roszczenia dochodzonego w rozpoznawanej sprawie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skoro w Pakiecie Socjalnym użyto sformułowania "osiągnęli wiek emerytalny", nie definiując tego zwrotu, to należy przyjąć, że chodzi o powszechny wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn). Z tej przyczyny należało przyjąć, że nie wystąpiły przesłanki wskazane w art. 4 ust. 5 pkt 4 Pakietu Socjalnego, które wyłączałyby prawo powódki do rekompensaty. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skoro powódka ukończyłaby 60 lat dopiero w dniu 20 maja 2013 r., to w stosunku do niej gwarancja zatrudnienia przewidziana w Pakiecie Socjalnym obowiązywała od 20 maja 2008 r. do 20 maja 2013 r. Ponieważ do rozwiązania umowy o pracę z

powódką doszło w dniu 31 stycznia 2009 r. (po upływie trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia), to od tego momentu do końca okresu gwarancyjnego pozostało 51 miesięcy i 20 dni. W ocenie Sądu odwoławczego, kwota rekompensaty podlegała jednak miarkowaniu. Powołując się w tym zakresie na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., II PK 106/10, Sąd drugiej instancji uznał, że ze względu na rozmiar poniesionej przez powódkę szkody można miarkować wysokość rekompensaty przysługującej jej na podstawie art. 4 ust. 4 Pakietu Socjalnego. "Szkoda" powódki polegała na tym, że w okresie od 1 lutego 2009 r. do 20 maja 2012 r. nie otrzymywała od pracodawcy comiesięcznego wynagrodzenia w kwotach po 5.315,70 zł (łącznie 276.416.40 zł). Sąd Apelacyjny jednak zważył, że powódka już otrzymała od pracodawcy kwotę 50.000 zł tytułem rekompensaty pieniężnej należnej z Pakietu Socjalnego w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, przyznaną jej na mocy wyroku zapadłego w poprzedniej sprawie. Ponadto, mając na uwadze, że od 1 lutego 2009 r. powódka pobierała emeryturę, Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, iż w okresie od 1 lutego 2009 r. do 20 maja 2012 r. powódka otrzymałaby kwotę 190.519,38 zł. Zdaniem Sądu odwoławczego, kwota 85.000 zł stanowi różnicę pomiędzy wynagrodzeniem, które powódka otrzymałaby w spornym okresie od pozwanego pracodawcy, a środkami pieniężnymi, którymi w tym czasie dysponowała i które stanowiły jej źródło dochodu. Ta wysokość odszkodowania jest adekwatna do rozmiarów szkody, jaką powódka poniosła wskutek naruszenia przez pracodawcę gwarancji zatrudnienia. Suma kwot przyznanych powódce w obydwu postępowaniach (140.519,38 zł) stanowi równowartość wynagrodzenia powódki, jakie otrzymałaby w spornym okresie. Roszczenie ponad kwotę 85.000 zł jest w tej sytuacji bezpodstawne i rażąco wygórowane. Również roszczenie o zapłatę odsetek od dnia 1 lutego 2009 r. było niezasadne, bowiem prawo do odsetek powstało dopiero od dnia 7 października 2009 r. (czyli od daty wezwania do zapłaty). Na miarkowanie wysokości odszkodowania miała wpływ również okoliczność, że powódka otrzymała od pracodawcy dodatkowo odprawę emerytalną oraz odprawę w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w części uwzględniającej powództwo i rozstrzygającej o kosztach postępowania pozwana Spółka wniosła skargę

kasacyjną, w której zarzuciła naruszenie: 1) art. 8 k.p. wskutek zasądzenia na rzecz powódki kwoty 85.000 zł, pomimo że otrzymała już kwotę 50.000 zł tytułem rekompensaty a roszczenie powyżej kwoty 50.000 zł jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa i zasadami współżycia społecznego oraz wskutek tego, że "roszczenie powódki narusza wskazane poniżej przepisy i jako takie w całości jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego"; 2) art. 4 ust. 1, 3, 4 oraz 5 Pakietu Socjalnego "przez błędną wykładnię, zgodnie z którą z ochrony przed zwolnieniem korzystają pracownicy, którzy osiągnęli wiek emerytalny (wcześniejszy wiek emerytalny nie związany z pracą w warunkach szczególnych) i pracownikom którzy osiągnęli wcześniejszy wiek emerytalny (nie związany z pracą w szczególnych warunkach) i nabyli prawo do wcześniejszej emerytury należy się prawo do rekompensaty pieniężnej za okres do osiągnięcia normalnego wieku emerytalnego oraz przyjęcie, że po upływie okresu gwarancji określonej w art. 4 ust. 1 przysługuje dodatkowy okres gwarancji zatrudnienia i rozwiązanie stosunku pracy w nim skutkuje roszczeniem o wypłatę rekompensaty"; 3) art. 65 § 2 k.c. przez błędne ustalenie zgodnego zamiaru stron polegające na przyjęciu, że tym zamiarem było, aby art. 4 Pakietu Socjalnego nie dawał ochrony gwarantowanej przed zwolnieniem w okresie 5 lat poprzedzających osiągnięcie wcześniejszego wieku emerytalnego i że pracownikom, którzy osiągnęli wcześniejszy wiek emerytalny (niezwiązany z pracą w szczególnych warunkach) i nabyli prawo do wcześniejszej emerytury należy się prawo do rekompensaty pieniężnej za okres do osiągnięcia "normalnego wieku emerytalnego"; 4) art. 241⁶ k.p. przez nieuwzględnienie zgodnej interpretacji postanowień Pakietu Socjalnego dokonanej przez pracodawcę oraz związki zawodowe. W uzasadnieniu podstaw kasacyjnych skarżąca wywiodła w szczególności, że zasądzona przez Sąd Apelacyjny na rzecz powódki rekompensata jest "rażąco wygórowana" i nie uwzględnia, że powódka otrzymała już rekompensatę (50.000 zł) "na poziomie zdecydowanie przewyższającym rekompensaty wypłacane pracownikom w innych zakładach pracy" ani tego, że powódka dysponuje możliwością podjęcia dodatkowego zatrudnienia na emeryturze. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i oddalenie apelacji powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu

kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

W skardze kasacyjnej nie przedstawiono usprawiedliwionych podstaw. Jeśli chodzi o zarzuty dotyczące błędnej wykładni art. 4 ust. 1, 3, 4 i 5 Pakietu Socjalnego oraz naruszenia art. 65 § 2 k.c. i art. 241⁶ k.p., to nie mogą być one uwzględnione, gdyż w tym zakresie orzekające w niniejszym postępowaniu Sądy obu instancji - a także Sąd Najwyższy rozpoznający skargę kasacyjną - są związane ustaleniami faktycznymi i oceną prawną, jakie stanowiły podstawę wyroku w poprzedniej sprawie między tymi samymi stronami, która została prawomocnie zakończona w dniu 25 września 2009 r., w wyniku oddalenia przez Sąd Okręgowy w S. [...] apelacji pozwanej Spółki od orzeczenia Sądu pierwszej instancji zasądzającego na rzecz powódki kwotę 50.000 zł tytułem rekompensaty pieniężnej określonej w Pakiecie Socjalnym za naruszenie gwarancji zatrudnienia przez pracodawcę. Wytoczone przez powódkę przeciwko Spółce powództwo w rozpoznawanej sprawie opiera się na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, co powództwo zgłoszone w poprzednim postępowaniu. Wobec tego z mocy art. 365 § 1 k.p.c. niemożliwe jest obecnie przeprowadzenie odmiennej oceny prawnej postanowień Pakietu Socjalnego, z których powódka wywodzi swoje roszczenie. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) zapadłego między tymi samymi stronami w nowej sprawie o innym przedmiocie polega bowiem na zakazie dokonywania ustaleń i ocen prawnych sprzecznych z osądzoną sprawą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2010 r., II PK 249/09, OSNP 2011 nr 17-18, poz. 225 i orzecznictwo wskazane w jego uzasadnieniu). W konsekwencji w rozpoznawanej sprawie nie można było przyjąć odmiennej interpretacji postanowień Pakietu Socjalnego od stanowiącej podstawę uwzględnienia powództwa w sprawie prawomocnie zakończonej między powódką a pozwaną Spółką. Związanie to oznacza, że w rozpoznawanej sprawie należało przyjąć wykładnię postanowień Pakietu zgodną z przyjętą w poprzedniej sprawie, że ochronie gwarantowanej Pakietem Socjalnym podlegali pracownicy zatrudnieni w

pozwanej Spółce, którzy nie osiągnęli powszechnego wieku emerytalnego (60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn). Prezentowane w skardze kasacyjnej odmienne stanowisko, że ochrona gwarantowana w Pakiecie Socjalnym nie obejmowała pracowników, którzy już nabyli prawo do "wcześniejszej" emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego niższego niż powszechny, nie może być w ogóle brane pod uwagę przez Sąd Najwyższy, a podniesione w tej kwestii zarzuty - ze względu na treść art. 365 § 1 k.p.c. - należy uznać za bezzasadne.

Orzeczenie Sądu Okręgowego naruszało art. 365 § 1 k.p.c. (stanowiło jego swoiste "obejście") w zakresie, w jakim przy oddaleniu powództwa w oparciu o art. 8 k.p., Sąd powołał się na odmienną ocenę okoliczności, co do których był związany prawomocnym wyrokiem. W szczególności Sąd pierwszej instancji nie mógł przyjąć, że roszczenie powódki było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bo celem zawarcia Pakietu Socjalnego nie było objęcie ochroną gwarancyjną przed rozwiązaniem stosunku pracy pracowników, którzy nabyli prawo do emerytury. Skoro podstawę (istotę) prawomocnego wyroku w poprzedniej sprawie stanowiła ocena, że ochrona gwarantowana w Pakiecie Socjalnym obejmowała okres poprzedzający osiągnięcie powszechnego wieku emerytalnego, to Sąd Okręgowy był zobowiązany przyjąć taką samą wykładnię przy ocenie zgodności powództwa z zasadami współżycia społecznego. Przepis art. 8 k.p. mógł zatem być podstawą oddalenia powództwa w rozpoznawanej sprawie (w całości lub części), jednak tylko z powołaniem się na okoliczności, co do których Sąd nie był związany w myśl art. 365 § 1 k.p.c. Miał to na względzie Sąd drugiej instancji, który na podstawie art. 8 k.p. częściowo oddalił powództwo z powołaniem się w szczególności na społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa do rekompensaty (jej "miarkowanie") jako stanowiącej naprawienie poniesionej przez powódkę szkody. Powódka domagała się zasądzenia kwoty 279.436,22 zł (czyli równowartości 52 miesięcznych wynagrodzeń w kwotach po 5.315,70 zł, które nie zostały jej wypłacone w okresie gwarancyjnym od 1 lutego 2009 r. do 20 maja 2012 r.). Sąd odwoławczy, "miarkując" wysokość zasądzonej rekompensaty w odniesieniu do szkody poniesionej przez powódkę wskutek naruszenia przez Spółkę gwarancji zatrudnienia, uwzględnił powództwo co do kwoty 85.000 zł, a więc odpowiadającej różnicy pomiędzy wynagrodzeniem, które powódka otrzymywałaby

od pracodawcy w okresie gwarantowanym a świadczeniami uzyskanymi w tym okresie (przy uwzględnieniu kwoty 50.000 zł zasądzonej w poprzedniej sprawie). Z tej przyczyny nie można podzielić kasacyjnego zarzutu obraży art. 8 k.p., że roszczenie powódki (w całości) jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa i zasadami współzycia społecznego. Ocena, czy w konkretnym przypadku ma zastosowanie art. 8 k.p. i w jakim zakresie, mieści się w granicach swobodnego uznania sędziowskiego, po uwzględnieniu całokształtu okoliczności faktycznych sprawy. Sfera ta w ramach postępowania kasacyjnego, może podlegać kontroli tylko w przypadku szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia art. 8 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 1971 nr 3, poz. 53; PiP 1972 nr 10, s. 170, z glosą K. Piaseckiego; z dnia 15 września 1999 r., III CKN 339/98, OSNC 2000 nr 3, poz. 58; OSP 2000 nr 4, poz. 66, z glosą A. Szpunara; z dnia 4 lipca 2002 r., I CKN 837/00, LEX Nr 56891; z dnia 30 października 2003 r., IV CK 151/02, LEX nr 157306; z dnia 9 lutego 2007 r., I BP 15/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 92; z dnia 22 lipca 2009 r., I PK 48/09, LEX nr 529757; z dnia 11 grudnia 2009 r., II BP 8/09, LEX nr 577687 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 78/10, LEX nr 725005). Wobec tego, argumenty skarżącej, że należna powódce rekompensata powinna być obliczona w ścisły sposób, a w szczególności zmniejszona o wysokość otrzymanej emerytury oraz odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy, a także o wysokość hipotetycznego wynagrodzenia, jakie powódka powinna otrzymywać w związku z ewentualnym podjęciem zatrudnienia w okresie gwarancyjnym, nie mogą odnieść skutku w postępowaniu kasacyjnym. Sąd odwoławczy dokonał bowiem oceny, czy zgłoszone przez powódkę roszczenie (w pełnej wysokości) odpowiada w tym konkretnym stanie faktycznym zasadom współzycia społecznego i społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu prawa podmiotowego i po takiej analizie doszedł do wniosku, że powództwo należy uwzględnić jedynie częściowo (do kwoty 85.000 zł), zamiast w całości (w kwocie 279.436,22 zł) oraz dał temu wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (przedstawiając tok swojego rozumowania zobrazowany przykładowymi wyliczeniami). Wobec tego Sąd Najwyższy stwierdza, że w rozpoznawanej sprawie granice swobodnego uznania sędziowskiego przy stosowaniu art. 8 k.p. nie zostały przekroczone.

Z przedstawionych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

/tp/